

bare i det pågældende amt, men på den enkelte skole. Altså at man vil bruge det som et eller andet styringsinstrument, sådan at hvis man bor i x kommune, så koster det 100 kr. at deltage; bor man i y kommune, så koster det 900 kr. at deltage. Og det kan for så vidt være to kommuner, der ligger lige ved siden af hinanden, eller det kan være folk, som dybest set er naboer, men hvor den ene vælger at gå på den ene skole, og den anden vælger at gå på en anden skole, og deltagerbetalingen er vidt forskellig.

Det holder ikke. Det må være sådan, at vi i hvert fald får stillet ændringsforslag om, at forslaget § 6, stk. 2, hvor betalingens størrelse fastsættes af det enkelte amtsråd inden for maksimumbeløbet, der er fastsat af undervisningsministeren, må udgå, og at man i stedet får lavet en bestemmelse, der hedder, at hvis man vil have den her deltagerbetaling, så bør den være ens, og den bør være ens over hele landet. Det er ikke rimeligt, at man vil lave den forskelbehandling på geografisk basis.

Det andet, som vi i Frihed 2000 har hæftet os ved, er, at undervisningsministeren kan føje yderligere fag til den fagrække, der er nævnt i stk. 1, herunder godkende særlige fagtilbud baseret på lokale fagbeskrivelser samt ændre fagenes betegnelser.

Vi synes nok i Frihed 2000, at med den række fag, der er nævnt, har vi ikke umiddelbart fantasi til at forestille os flere fag. Jeg skal ikke kunne udelukke, at der ville kunne komme et behov. Men når man gør sig den anstrengelse i en lov at beskrive en række fag, så er det også rimeligt, at man, hvis den fagrække skal udvides med yderligere fag, så forelægger det for Folketinget. Det ville være det rimelige at gøre og ikke, at man har noget, som er en slags a-fag, der er nævnt direkte i loven, og nogle b-fag, som ministeren så kan give tilladelse til hen ad vejen, alt efter hvad ministeren finder for godt i den enkelte situation.

Der må vi fastholde, at vi er glade for, at ministeren har lagt op til, at det er Folketinget, der beslutter, hvad det er for fag, og den linje synes vi, at ministeren skal gennemføre og dermed stryge § 4, stk. 2, sådan at det er Folketinget, der tager stilling til de her ting.

Men samlet set er vi noget betænkelige, men vi vil ikke udelukke, at vi støtter forslaget i den sidste ende.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Jeg vil gerne takke for den forholdsvis positive tilslutning til forslaget. Jeg er klar over, at de forskellige elementer i forslaget nødvendigvis må påkalde sig forskellige typer opmærksomhed.

Jeg synes, at afvejningen mellem muligheden for deltagerbetaling på en mindre del af fagrækken, samtidig med at der sker en række præciseringer i forhold til den nugældende lovgivning med hensyn til amternes forpligtelse i forbindelse med udbudsfrekvens og udbudsplacering, er en stor forbedring i forhold til den nuværende lovgivning. Jeg håber, at vi under udvalgsbehandlingen kan afklare de eventuelle tvivlsspørgsmål, der måtte være, for at få en så bred tilslutning til lovforslaget som muligt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 131: Forslag til lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Økonomisk prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 3/12 99).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ingrid Rasmussen (S):

Regeringen gør en væsentlig indsats på uddannelsesområdet. Det er Socialdemokratiet meget tilfredse med. Det er målet med det generelle

uddannelsesløft, at 95 pct. af en ungdomsår-gang skal have en ungdomsuddannelse, og 50 pct. skal have en videregående uddannelse.

Men det er det ikke gjort med, at man får en uddannelse én gang for alle. I dag er det i høj grad nødvendigt at uddanne sig livet igennem for at matche og være parat til nye krav på arbejdsmarkedet.

Regeringen har derfor sat en del initiativer i gang på voksen- og efteruddannelsesområdet, senest i forbindelse med næste års finanslov. Åben uddannelse er en del af den samlede uddannelsesindsats, hvor mangeartede brobygningsforløb giver muligheder og fleksibilitet.

Over årene har aktiviteten under åben uddannelse været generelt stigende. Der er ydermere et behov for udvikling af nye kompetencegivende uddannelser og fagspecifikke kurser. Det er fremragende, at den øgede aktivitet under åben uddannelse stiger, for det viser, at befolkningen har taget mulighederne til sig, men det nødvendiggør også nogle prioriteringer inden for området.

Hovedformålet med åben uddannelse er at tilgodese det voksende behov for erhvervsrettet efter-/videreuddannelse hos voksne på arbejdsmarkedet. Tilskud til åben uddannelse gives som en del af finansloven. For år 2000 udgør merudgifterne under Undervisningsministeriet 63 mio. kr. og 78. mio. kr. året efter. Der er yderligere to gange 37 mio. kr. under Arbejdsministeriet de samme år. Lovforslaget lægger vægt på at prioritere uddannelsesindsatsen inden for åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb for beskæftigede.

Forslaget er nu, at deltidsuddannelser og enkeltfag for de deltidsuddannelser udbydes uden tilskud. Det er derfor forudsat på finansloven for næste år, at korte kurser og pc-brugeruddannelsen udbydes 1. januar 2000 uden tilskud. Denne omlægning vil betyde en forhøjelse af deltagerbetalingen, men det skønnes at blive en lille forhøjelse, eftersom tilskuddet allerede i 1999 blev reduceret væsentligt, og deltagerbetalingen er allerede nu den væsentligste del af finansieringen.

Ved at omprioritere til fordel for indhold på åben uddannelse gives der mulighed for, at mennesker med en kort eller mellemlang videregående uddannelse kan erhverve sig nye uddannelser som f.eks. diplom- eller masteruddannelser. Uddannelsesmodulerne skal natur-

ligvis tilrettelægges sådan, at personer i fuld-tidsarbejde virkelig kan følge undervisningen. Socialdemokratiet støtter forslaget.

Hanne Severinsen (V):

Sådan i overskriftform kunne vi måske nok støtte forslaget, fordi Venstre deler regeringens opfattelse af, at der er brug for en bedre ramme for åben uddannelse, som er meget vigtig her i samfundet.

Nogle af de korte uddannelser har været udsat for pludselige succeser og derfor også udsat for stop and go-politik, og samtidig er der ikke kommet nok gang i et mere systematisk udbud af efter- og videreuddannelse inden for f.eks. de videregående uddannelser.

Det gør man så noget ved ved med let hånd at rokere lidt om på betingelserne, men når man læser høringssvarene, bliver man klar over, at forslaget rejser en masse spørgsmål, og mange af de spørgsmål vil vi gerne have besvaret i udvalget. Vi synes ikke, at det virker særlig gennemtænkt.

Om vi så under et sådant kort udvalgsarbejde, som der er lagt op til, overhovedet kan nå at gøre forslaget bedre, er der ikke meget, der tyder på. Aftalen er jo klappet sammen med det spinkle flertal, så man må jo så se på, om man i virkeligheden lever op til det, som vi ellers tværpolitisk plejer at sige herinde i Folketinget, at vi vil have mere kvalitet i lovgivningen.

Det lyder jo meget fleksibelt, at man nu kan op- og nedjustere både listen over støtteberettigede uddannelser og deres takster, men det er jo ikke ligefrem noget, der befordrer lysten til at planlægge på institutionerne, for hvis de skal planlægge et udbud og ikke rigtig kender forudsætningerne, så tror jeg ikke, der kommer så meget gang i deres udbud. Det er jo i virkeligheden en gulerod til det ofte ganske krævende udviklingsarbejde, som der måske mere er brug for, så vi virkelig kan få nogle gode udbud af nye uddannelser under åben uddannelse, som vi alle sammen er meget optaget af.

Der er fra mange sider også megen kritik af at indføre brugerbetaling – om det nu er en god idé – på pc-kørekortet, som jo har været meget populært, og det vil vi da godt høre ministerens argument for.

Vi er desuden noget skeptiske over for den måde, man bruger de nye titler på, især master-titlen. Vi håber, man vil sørge for, at det kommer til at kunne leve op til at kunne sammenlignes med tilsvarende udenlandske titler.

Alt i alt: Lovforslaget kunne være positivt. Der er brug for ændringer på området, men selv om det tilsyneladende er et forslag, der er holdt uden for den del af VEU-forliget, som vi absolut er imod, nemlig bruttoskatten, vil vi alligevel, selv om vi selvfølgelig vil deltage i udvalgsarbejdet, nok ende med at trykke på de gule knapper.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Den konservative ordfører, hr. Brian Mikkelsen, kan ikke være til stede, og jeg skal derfor på hans vegne ganske kort tilkendegive den konservative holdning til dette forslag, som vi ikke kan støtte.

Hvis man tager luppen frem, vil man vel nok kunne finde noget at sige noget positivt om. Man kan også sagtens finde elementer i forslaget, som må opfattes som negative. I øvrigt er forslaget jo en del af det samlede VEU-forlig imellem regeringen, SF og CD. Jeg vil ikke afvise, at hvis der havde været mulighed for en normal udvalgsbehandling, hvis der havde været mulighed for politiske drøftelser, hvor partierne ikke var bundet på forhånd, ja, så vil jeg ikke afvise, at vi kunne have fået et positivt resultat ud af det. Men som det ligger her, kan vi fra Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget.

Aage Frandsen (SF):

Åben uddannelse er en mulighed, når det drejer sig om efteruddannelse, og når det drejer sig om videreuddannelse. Man skal være opmærksom på, når man lægger forskellige uddannelser ind under åben uddannelse, at så kan den deltagerbetaling, som der er tale om, være så høj, at det er en illusion for mange at deltage i den form for uddannelse. Derfor er det vigtigt hele tiden at være opmærksom på, i hvilket omfang åben uddannelse er åben for de mennesker, som vi appellerer til, eller om deltagerbetalingen eventuelt er så høj, at vi afskrækker nogle fra det.

Det lovforslag, som ligger her, er jo et resultat af de drøftelser, som vi har haft inden for den sidste måneds tid omkring voksenuddannelse, hvor der er én del, som vi har behandlet tidligere omkring arbejdsmarkedsuddannelser, specielt vedrørende AMU, og så det her vedrørende åben uddannelse.

Det, som vi ser som positive træk i det her lovforslag, er, at der gives bedre muligheder for at lave videregående uddannelsesforløb med

henblik på diplom og master, og at der på den måde kommer en bedre og klarere struktur over det.

Det, som vi i forhandlingsforløbet var optaget af, var, i hvilket omfang efteruddannelse, som ikke lå inden for videreuddannelsesforløb, også var noget, som stadig væk var en mulighed.

Det er klart, at man sagtens kan have den opfattelse, at arbejdsgiverne og i det her tilfælde, i mange tilfælde, offentlige arbejdsgivere, i højere grad skulle bidrage til at finansiere medarbejdernes uddannelse. Det synspunkt deler vi. Men det er så vigtigt at understrege, at der er forskellige typer af efteruddannelse. Og når det så drejer sig om efteruddannelse med et mere generelt sigte, som er fagspecifikt, og som ikke kun retter sig netop til den virksomhed, ja, så er det efter vores opfattelse vigtigt, at der dér er tale om taxametertilskud, som gør, at uddannelsen ikke er særlig dyr, og at der er mulighed for godtgørelse. Det var det, som vi arbejdede ud fra i forbindelse med forhandlingerne, og det var det, vi nåede frem til. Der er stadig væk også i forhold til lovforslaget behov for at se nærmere på, hvad det er for fagspecifikke kurser, der kan være omfattet af den del, som så er omfattet af taxametertilskud og en godtgørelsesmulighed.

Derimod skal det ikke være usagt, at når det drejer sig om kurser, som virkelig retter sig alene til den pågældende arbejdsplads, den pågældende virksomhed, det være sig en offentlig arbejdsplads, eller det være sig en privat arbejdsplads, så må det være klart, at det er noget, som den pågældende arbejdsplads skal finansiere, og det er derfor, vi også støtter tanken om, at der er noget, f.eks. pc-kørekort, der hører hjemme under indtægtsdækket virksomhed. Men det, som vi har været optaget af og stadig væk vil være optaget af, er en række efteruddannelser, som er generelle i deres sigte, som er fagspecifikke, og som retter sig mod en gruppe af mennesker, som skal ajourføre deres kompetence og sikre, at de fortsat er på højde med udviklingen. Og hvad enten det er på den arbejdsplads, de er på, eller de vil søge hen på en anden arbejdsplads, er det vigtigt, at det offentlige også her har en forpligtelse, også når det drejer sig om finansiering. Og det er derfor, at vi har været optaget af det med, at også dele af det, der hører under de korte kurser, kan være under åben uddannelse og dermed med mulighed for godtgørelse.

Ud fra de betragtninger er vi meget godt tilfredse med det lovforslag, der ligger her. Der er nogle ting, som vi godt lige vil have afklaret nærmere, men ellers støtter vi naturligvis lovforslaget.

Christian H. Hansen (DF):

Der er jo igennem årene sagt mange ting om de åbne uddannelser, og der kan vel ikke herske nogen tvivl om, at de skaber fleksibilitet og muligheder både for erhvervslivet og for den enkelte deltager.

Man kan jo også konstatere, at hovedformålet med lovforslaget er at skabe mulighed for et økonomisk råderum og prioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse til fordel for kompetencegivende uddannelsesforløb, herunder diplom- og masteruddannelserne.

Ifølge lovforslaget er midlet så, at man via finansloven for et givet år vil tage stilling til, hvorvidt der ydes offentligt tilskud til deltidsuddannelser, enkeltfag og korte kurser under åben uddannelse. Det finder Dansk Folkeparti er meget uhensigtsmæssigt og meget urimeligt over for de berørte parter, både virksomhederne, skolerne og også de uddannelsessøgende.

Efter Dansk Folkepartis opfattelse vil det blive nærmest umuligt at udbyde kurser, når det kun er fra år til år, man kan vide noget om de økonomiske vilkår. Hvis man kigger på eksempelvis pc-brugeruddannelsen, ja, så er der her tale om et område, hvor både medarbejdere og generelt også virksomhederne i landet er meget tilfredse. Det er også et område, hvis man ser det i forhold til så mange andre områder inden for det her, hvor der ydes et beskedent offentligt tilskud. Og i Dansk Folkeparti finder vi, at det er en urimelig spareforanstaltning, man her indfører.

Hvis jeg lige må gå lidt tilbage til de økonomiske vilkår, hvor man altså kan foretage en årlig finanslovregulering, vil det også efter Dansk Folkepartis opfattelse gøre, at man på længere sigt vil kunne mærke en mangelfuld vejledning i forhold til uddannelserne, som vil strække sig eksempelvis over 2 år. Og da Dansk Folkeparti altid har lagt vægt på, at netop vejledningen i vores uddannelsessystem herhjemme overalt er en meget vigtig faktor, mener vi heller ikke, at dette er tilfredsstillende.

Faktisk mener vi, at lovforslaget her vil være med til at trække tæppet væk under mange, måske især små virksomheder, som påtænker

at gå ind i et efteruddannelsesforløb for deres ansatte.

Men i Dansk Folkeparti vil vi selvfølgelig følge lovforslaget under det videre udvalgsarbejde. Det giver anledning til mange spørgsmål, og vi vil så se, om vi kan holde rækken af spørgsmål i gang til ind i det nye år.

Susanne Clemensen (CD):

I CD synes vi, at det er ganske fornuftigt, at der foretages en økonomisk og uddannelsespolitisk prioritering, således at der sker fuld brugerfinansiering på de korte kurser under åben uddannelse til fordel for de kompetencegivende uddannelsesforløb.

På baggrund af, at det her lovforslag også er en del af voksen- og efteruddannelsesaftalen, som CD jo, hvad angår indholdet, har tilsluttet sig, kan vi støtte det her lovforslag.

Henrik Svane (RV):

Som jeg nævnte i min foregående ordførertale, støtter Det Radikale Venstre regeringens forsøg på at målrette og forbedre det eksisterende videreuddannelsessystem. Det sker bl.a. ved at opprioritere de kompetencegivende kurser, ved at udvikle institutionernes uddannelser og ved at skabe bedre muligheder for de kort og mellemlangt uddannedes faglige ajourføring.

Dette lovforslag er en konsekvens af den proces, som regeringen er ved at gennemføre. I den forbindelse noterer Det Radikale Venstre med tilfredshed især to forhold ved dette lovforslag: For det første at lovforslaget giver bedre muligheder for viderebygning på eksisterende uddannelser på grund af den øgede fleksibilitet med meritoverførsel, som der lægges op til. For det andet ser Det Radikale Venstre med tilfredshed, at der afsættes en pulje på 50 mio. kr. til at udvikle nye kompetencegivende uddannelser. Det er nødvendigt, fordi arbejdsmarkedets krav konstant er under forandring.

Det Radikale Venstre støtter derfor forslaget.

Søren Kolstrup (EL):

Det her fremsatte lovforslag indeholder en række elementer, som Enhedslisten kan støtte. Der er også en række forhold, som jeg godt vil problematisere.

Det er udmærket at sætte penge af til udvikling af nye kompetencegivende uddannelser. Her tales jo så om den nye diplomuddannelse og masteruddannelse, og man kan kun håbe, at der bliver mulighed for at tænke rigtige nye

tanker i forbindelse med disse nye uddannelser. F.eks. kan Enhedslisten udmærket forestille sig, at helt nye former for økologiske uddannelser bliver introduceret her. Det er et helt kapitel for sig, men det er bare for at vise, at hvis man skal i gang med det her område, så synes vi også, at der skal sættes midler af til nyudvikling,

Det er også udmærket, at det på målstregen – jeg tror, det var det, hr. Aage Frandsen var inde på – blev sikret, at der kan udbydes fagspecifikke kurser på 1-4 ugers varighed, altså kurser, hvor man så tager elementer fra de kompetencegivende uddannelser og føjer ind her.

Det springende punkt i hele den store VEU-reform, vi står over for, er grundlæggende, hvordan man forholder sig til, at man vil omlægge f.eks. pc-brugeruddannelsens korte kurser til indtægtsdækket virksomhed. Der er en vis logik i, at jo mere virksomheds-specifik en uddannelse er, jo mere rimeligt er det at sige, at det da må være produktionsapparatet, der bærer den byrde. Det grundprincip vil Enhedslisten godt støtte.

Det, der gør os bekymret i den tankegang, er overhovedet ikke finansieringen. Vi vil gerne medvirke til den her finansieringsomlægning. Vi vil gerne medvirke til, at arbejdsgiverne kommer til spytte i en fælles kasse. Det er ikke det, det er problemet. Problemet ligger i, hvorvidt regeringens ønske og forligspartiernes ønske om, at det her også skal komme de kortuddannede til fordel, kan ske fyldte.

Efter vor bedste opfattelse er det nødvendigt før eller siden at introducere tanken om uddannelsesplaner ikke blot på de virksomheder, hvor man har overenskomstdækning for det, ikke blot på de helt små virksomheder, men generelt at sikre, at alle personalegrupper på en virksomhed har retten til at blive involveret i en uddannelsesplan. Jo mere man lægger over til arbejdsgiverfinansiering, jo mere tror vi det bliver nødvendigt at tænke i de baner, altså at tænke på hvordan lønmodtagerne kan få større rettigheder på det her felt.

Enhedslisten vil ikke afvise, at vi kan støtte det her forslag, men det afhænger af, om nogle af de bekymringer, vi har, kan blive afklaret her på målstregen.

Flemming Kofod-Svendsen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området, fru Tove Videbæk, er forhindret i at være til stede, skal jeg udtale følgende:

Forslaget vil lægge op til en omprioritering af uddannelsesindsatsen under åben uddannelse, og korte kurser under loven skal udbydes som indtægtsdækket virksomhed.

Dette lovforslag understøtter, så vidt vi kan se, ikke en større harmonisering af de meget uens udbudsvilkår for de mange voksen- og efteruddannelseskurser. En af hensigterne med VEU-reformen var vel, at den skulle føre til en større harmonisering af udbudsvilkår, men dette lovforslag mener jeg faktisk er i direkte modstrid med dette, idet man fremover ved de årlige finanslovforhandlinger vil ændre på såvel prioritering af som de konkrete udbudsvilkår for enkelte uddannelsesaktiviteter, alene baseret på økonomiske overvejelser.

Det største problem med de korte kurser mener vi er, at de nu udbydes som indtægtsdækket virksomhed, for det vil jo generelt betyde, at små selvstændige virksomheder som f.eks. landmænd, butikker og håndværkere vil blive ramt på en måde, som vi finder vil være uheldig, når man sammenholder det med alt det, regeringen i forvejen med den finanslov, som er lagt frem, rammer de små selvstændige erhvervsdrivende med.

Lad mig nævne, at De Danske Landboforeninger og Dansk FamilieLandbrug siger om dette forslag, at det trækker tæppet væk under den efteruddannelse, der er bygget op for jordbrugerhvervene. Det er betænkeligt, især set i lyset af, at undervisningsminister Bertel Haarder i 1992 gav landbruget tilsagn om, at de forskellige uddannelsesaktiviteter, der var udviklet på landbrugsskolerne, ville kunne videreføres med fortsat tilskud fra Undervisningsministeriet. Dette tilsagn blev gentaget ved et møde i foråret 1993 med daværende undervisningsminister Ole Vig Jensen.

På trods af dette er deltagerens egenbetaling for et typisk kursus i landbrugets efteruddannelse allerede fordoblet fra 1995 til 1999, og i samme periode er deltagelsen i efteruddannelseskurserne næsten halveret. Også på dette punkt bliver ikke alene landbruget, men alle små erhvervsvirksomheder ramt igen og igen af hele denne finanslov, som jeg allerede har understreget.

Lad mig så også nævne, at LO derudover i sit høringssvar siger, at de er meget uforstående over for det konkrete forslag om at fjerne finanslovtilskuddet til pc-brugeruddannelsen. Dette er et eksempel på, at man konkret omprioriterer midler fra en uddannelsesaktivi-

tet, der kan give mange kortuddannede en grundlæggende IT-uddannelse, til uddannelsesaktiviteter på højere kompetenceniveau – stik imod intentionen med MVU-reformen.

KL nævner, at man mener, der på dette område er et misforhold mellem den økonomiske støtte til erhvervsrettet efteruddannelse til personer med en mellemlang videregående uddannelse og støtte til AMU-kurser rettet mod f.eks. faglærte og personer med en kortere videregående uddannelse, som fortsat er gratis og med deltagergodtgørelse.

Forslaget har altså en del gode og nogle rigtig dårlige elementer. Vi går i gang med udvalgsbehandlingen, og vi håber, der kan ske justeringer undervejs.

Tom Behnke (FRI):

Jeg vil nok sige om dette lovforslag at jeg er noget forvirret. Det er muligt, det skyldes, at jeg først fik forslaget i hånden kl. 23.45 i går aften og først fik det læst efter midnat, og det er også muligt, det skyldes, at det er sent på dagen nu.

Men der er noget, der undrer mig, for det lovforslag, vi lige har behandlet, var noget med, at vi skulle styrke de korte uddannelser, og nu behandler vi et lovforslag om, at vi skal lade være med at styrke de korte uddannelser og styrke nogle andre uddannelser i stedet for. Det virker lidt, som om man i Undervisningsministeriet ikke helt er blevet klar over, hvad det er, man vil. Vil man styrke de korte uddannelser, eller vil man ikke styrke dem? Før troede jeg, at man ville, og nu kan jeg se, at det vil man ikke alligevel.

En anden ting er, at mens man her vil fjerne tilskuddet til pc-brugeruddannelsen, synes den anden minister, nemlig forskningsministeren, at lige præcis det område er så vigtigt, at man i Forskningsministeriet har truffet beslutning om, at man vil åbne en telefonlinje, hvor der kun skal tastes et trecifret nummer for at komme igennem. Her sidder der flinke folk og hjælper én med at surfe rundt på Internettet, hvis man ikke selv har adgang til nettet. Den ene minister prioriterer altså meget inden for IT, og den anden minister nedprioriterer det.

På en eller anden måde synes jeg, man i Undervisningsministeriet må gøre op med sig selv, hvad det er, man vil, og at man i regeringen – ministrene imellem – må blive enige om, hvad det er, man vil. Sådan som forslagene nu

kommer hulter til bulter oven i en finanslovaftale på kryds og tværs i Folketinget, er det jo noget svært at se, hvor den røde tråd er i det, regeringen vil, og indtil vi har fundet den røde tråd i det, som regeringen vil, har vi ingen melding på, om vi siger ja eller nej til forslaget her.

Noget, der også kan forvirre, er, at man forudsætter, at tilskud til korte uddannelser og under åben uddannelse som hovedregel bortfalder. Man fjerner tilskuddene til pc-brugeruddannelsen osv., osv. Men selv om man fjerner en række tilskud, er konsekvensen af forslaget en merudgift på 78 mio. kr., og jeg vil bare spørge, hvor den merudgift pludselig kommer ind i billedet.

Det virker lidt, som om forslaget er skrevet i en sådan hast, at man helt har glemte, hvad det egentlig er, forslaget handler om, for det fremgår ikke særlig tydeligt af det. Og indtil den tydelighed er der, melder vi ikke på forslaget.

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Tak for modtagelsen af forslaget.

Det er et forslag, som allerede er forudskikket med finanslovens fremsættelse i august, og det er derfor et forslag, som både forudskikker og selvfølgelig også bærer præg af den aftale, som er truffet på VEU-området – i den forstand, at VEU-aftalen så at sige ligger i forlængelse af de overvejelser, vi gjorde os i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget om åben uddannelse.

Vi ønsker med forslaget at foretage en klar prioritering af de områder, som kunne blive nødlidende på grund af en manglende vilje fra erhvervslivets og virksomhedernes side til at finansiere længere forløb. Det er vores vurdering, at de meget korte kurser til fulde kan opfylde det behov, som kan ske ved indtægtsdækket virksomhed, mens vi også synes, det er rimeligt, at de nye korte kurser, som vi foreslår at indføre, bør opfylde et klart efteruddannelsesbehov for en lang række personalegrupper.

Jeg håber, at forslaget med sin prioritering af længere kompetencegivende forløb under åben uddannelse vil medvirke til at give bedre uddannelsesmuligheder, også for dem, som har en uddannelse i forvejen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, bringer jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 118: Forslag til lov om ændring af dødsboskatteloven. (Ophævelse af dobbelt personfradrag for efterlevende ægtefælle m.v.).

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 3/12 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Bjarne Laustsen (S):

L 118 er en del af finanslovaftalen mellem regeringen, SF, CD og Enhedslisten og indeholder ændringer af reglerne for beskatning af dødsboer.

Først og fremmest foreslås det, at tildelingen af dobbelt personfradrag og dobbelt bundfradrag ved beregning af mellemskat for den efterlevende ægtefælle fjernes. Dernæst foreslås det, at beløbsgrænsen for, hvornår et dødsbo er fritaget for beskatning, forhøjes, og endelig foreslås det, at bofradraget nedsættes.

Socialdemokratiet støtter skatteministerens forslag, og det gør vi, fordi det er Socialdemokratiets opfattelse, at de hidtidige regler for dødsboer som et selvstændigt skattesubjekt har været skæve i den forstand, at alle uanset behov har fået to fulde personfradrag og to bundfradrag ved beregning af mellemskat. Med ændringen bliver det sådan, at der kun tildeles ét personfradrag og ét bundfradrag ved mellemskatberegningen, når dødsboet er et selvstændigt skattesubjekt. Tilsvarende ændres reglerne for boudlæg, og det bliver sådan, at efterlevende, der sidder i uskiftet bo, kun får personfradrag og bundfradrag for den tid, som afdøde har været i live i indkomståret. Det er en harmonisering af reglerne, som vil være hensigtsmæssige ud fra et skifteretligt synspunkt, da

den fjerner en væsentlig del af incitamentet til at lade dødsboet beskattes som et selvstændigt skattesubjekt.

Ud fra en politisk synsvinkel er der yderligere tre tungtvejende grunde til, at Socialdemokratiet støtter forslaget. For det første stilles gifte og ugifte samlevende mere ens i den situation, hvor en samlever dør, for det andet er det et erklæret mål, at reglerne i forbindelse med dødsfald generelt set bliver mere ensartede, og for det tredje skal støtten til de efterladte være behovsbestemt og indtægtsreguleret. Den planlagte efterlevelsesydelse er derfor mere socialt retfærdig end den hidtidige støtte til de efterladte via skattesystemet.

Det er klart, at ændringerne vil have visse negative økonomiske konsekvenser for visse efterladte. Men det er i den forbindelse værd at bide mærke i, at det i reglen ikke vil være sådan, at de efterladte skal af med penge, men blot får et mindre beløb tilbage i overskydende skat. Det vil altså ikke være noget, der får konsekvenser for den efterladte i den svære situation.

Forhøjelsen af beløbsgrænsen for fritagelse for dødsbosbeskatning er lovforslagets andet element. Det er et udtryk for den naturlige justering af grænser, som er foranlediget af udviklingen i ejendomspriserne. Grundet de stærkt stigende ejendomspriser ryger flere end tilsigtet over grænsen, og derfor sættes beløbet op.

Den merudgift, som staten påføres, idet grænserne hæves, bliver opvejet af forslagets tredje element, nemlig nedsættelsen af bofradraget. Her foreslås det, at et af incitamenterne til at skifte frem for at sidde i uskiftet bo fjernes ved at nedsætte bofradraget med 1.000 kr. Som nævnt er det hensigtsmæssigt ud fra et skifteretligt synspunkt, og Socialdemokratiet ser ingen problemer i også at støtte den del af lovforslaget.

På denne baggrund skal jeg derfor afslutningsvis sige, at Socialdemokratiet støtter skatteministerens forslag.

Svend Aage Jensby (V):

Den redegørelse om de tre hovedelementer i lovforslaget og om forslagets virkninger, som hr. Laustsen gav, har jeg i det væsentlige ingen bemærkninger til.

Det, der for Venstre er afgørende, er – som det også anføres i bemærkningerne på side 8 – at ca. 23.000 efterlevende ægtefæller i gennem-